

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 604/06
15.11.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Војимира Цвијовића, председника већа, Браниславе Апостоловић, Јованке Кажих, Миломира Николића и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиоца Општине Кула, коју заступа Општинско јавно правобранилаштво, против тужених АА, ББ, ВВ и ГГ, ради исплате, и по противтужби противтужиоца АА, ББ, ВВ и ГГ, против тужене Општине Кула, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца Општине Кула изјављеној против пресуде Окружног суда у Сомбору Гж.735/05 од 14.11.2005. године, у седници одржаној дана 15.11.2006. године донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Сомбору Гж.735/05 од 14.11.2005. године и пресуда Општинског суда у Кули П. 420/01 од 23.5.2002. године, у побијаном одбијајућем делу тужбеног захтева тужиоца, као и за трошкове парничног поступка и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у укинutom делу.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Кули П.бр.420/01 од 23.5.2002. године, делимично је усвојен тужбени захтев, па су обавезани тужени да тужиоцу исплате на име повраћаја накнаде примљене за експроприсану некретнину означену у изреци, по 6.455,54 динара са каматом на тај износ од 30.9.1999. године па до исплате, а преко досуђених износа до тражених још по 166.389,46 динара од сваког од тужених са каматом од 1.9.1999. године до 30.9.1999. године одбијен је тужбени захтев. Тужена ВВ обавезана је да исплати тужиоцу износ од 11.619,97 динара са каматом од 30.9.1999. године до исплате, а преко тог износа до тражених 299.501,03 динара са каматом од 1.9.1999. године, као и захтев за исплату камате на досуђени износ главнице од 1.9.1999. године до 30.9.1999. године одбијен је тужбени захтев. Утврђено је да је противтужба противтужилаца повучена и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Одлучујући о жалби тужиоца и тужених, Окружни суд у Сомбору је пресудом Гж.735/05 од 14.11.2005. године одбио жалбе као неосноване и потврдио првостепену пресуду.

Против наведене пресуде Окружног суда у Сомбору тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. ЗПП Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени и њихова мајка покојна ПП били су уписани као власници парцеле бр. аа кућа, двориште и њива површине 18 ари и 84м² и парцеле бр. вв њива од 9 ари и 14м² уписане у КО ДД ЗКУЛ бр. гг, и то, ВВ у 2/6 дела, а остали свако у 1/6 дела. Наведене парцеле експроприсане су решењем Управе за геодетско имовинско правне послове СО Кула од 28.2.1978. године уз накнаду и пренете у друштвену својину у корист Општине Кула ради изградње спортске сале и спортских терена. Закљученим споразумом Месна заједница "ЂЂ" у име Општине Кула се обавезала да ће сувласницима исплатити на име експроприсаних непокретности укупан износ од 1.200.000,00 тадашњих динара умањен за 10% уз обавезу корисника да им обезбеди други одговарајући стан и договор да Месна заједница исплати разлику до утврђеног укупног износа накнаде од 120.000,00 динара уколико ранији власници у року од 2 године себи не обезбеде стан, а да они могу да станују у експроприсаном објекту до овог датума, 28.12.1980. године. У јануару 1979. године умањени износ накнаде од 1.080.000,00 динара исплаћен је туженима који нису себи обезбедили стан нити је Општина Кула то учинила иако је умањила накнаду за 10% са тих разлога.

Током поступка је утврђено да је Општина Кула на основу решења о експропријацији уписана у земљишним књигама као носилац права коришћења. Ранији власници експроприсане непокретности, а овде тужени и њихова мајка поднели су предлог ради деекспропријације решења о експропријацији од 27.2.1978. године у делу који се односи на кућу и део не депоседиране површине земљишта, па је по њиховом захтеву 14.3.1994. године Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине донело решење којим је захтев усвојен и поништено наведено решење у делу којим су експроприсане непокретности уписане у ЗКУЛ бр. гг КО ДД под парцелом бр. аа - кућа са осталим споредним објектима у површини од 18 ари и 84м² и административним путем је извршен пренос власништва на овој парцели под новим бројем ее, површине 10 ари и 51м². Ранији власници су поново уписани као сувласници у сувласничким деловима до доношења решења о експропријацији, а парцела бр. жж остала је уписана као друштвена својина са правом коришћења Општине Кула, јер у односу на њу није донето решење о деекспропријацији. Уврђено је да износ од 799.307,10 динара који је садржан у

исплаћеном укупном износу од 1.080.000,00 динара је исплаћен за деекспроприсану непокретност туженима, а чија ревалоризована вредност тог износа на дан 30.9.1999. године износи 30.986,60 динара. Након смрти њихове мајке, тужени су оглашени за налседнице на делу деекспроприсане непокретности, ВВ у 9/24 дела а остали тужени у по 5/24 дела.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су делимично усвојили тужбени захтев тужиоца и досудили износ од 30.986,60 динара а који износ представља ревалоризован износ накнаде која је туженима исплаћена у јануару 1979. године са законском затезном каматом почев од 30.9.1999. године, док су тужиоца са вишком тужбеног захтева одбили.

Основано у ревизији тужилац истиче да су нижестепене пресуде засноване на погрешној примени материјалног права, па је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Закон о експропријацији ближе не уређује имовинско-правне односе странака у вези деекспропријације, па по налажењу Врховног суда за решавање ових спорних односа меродавне су одредбе Закона о облигационим односима које регулишу правне последице раскида уговора. Према члану 132. став 2. ЗОО, ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала, а према ставу другом истог члана, ако обе стране имају право захтевати враћање датог, узајамна враћања врше се по правилима за извршење двостраних уговора. Стога се у ревизији основано указује на погрешну примену материјалног права. Ради правилне примене материјалног права првостепени суд је требао да утврди колико је накнада за експроприсану непокретност износила у односу на пуну тржишну вредност спорне непокретности у време експропријације, да би се у истој сразмери према садашњој тржишној вредности деекспроприсане непокретности одредила висина накнаде која треба да се врати. Пошто првостепени суд није тако поступио, већ је досудио ревалоризовани износ исплаћене накнаде, повређен је принцип еквивалентности накнаде коју су тужени некад примили и накнаде коју сада треба да врате.

Пошто правилна примена материјалног права захтева да се чињенично стање употпуни, није било услова за доношење преиначујуће пресуде, па је стога овај суд, у смислу члана 395. став 2. ЗПП, укинуо обе нижестепене пресуде у побијаном одбијајућем делу и за трошкове парничног поступка и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку првостепени суд ће, отклонити речене недостатке и донети нову одлуку о захтеву за повраћај накнаде за експроприсану непокретност. Висина накнаде при њеном враћању мора да буде у истој сразмери према садашњој тржишној вредности деекспроприсане непокретности у којој је, при њеној исплати, била висина накнаде према ондашњој тржишној вредности експроприсане непокретности.

Председник већа-судија,

Војимир Цвијовић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

сд